

Schets 5 – Het dankoffer

Leviticus 3 en 1 Koningen 8

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Pen en papier om een gedicht of lied te schrijven (vraag 7).
- Apparatuur om het filmpje bij het kernwoord Avondmaal te bekijken op www.abcvanhetgeloof.nl (alternatieve opdracht).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Leviticus 3
 - ✓ Leviticus 7:11-34
 - ✓ 1 Koningen 8
 - ✓ Romeinen 12:1
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ HC, vraag en antwoord 103
 - ✓ HC, vraag en antwoord 114 en 115
 - ✓ HC, vraag en antwoord 55
 - ✓ HC, vraag en antwoord 75
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 72:6 en 7
 - ✓ Psalm 67:1 en 3
 - ✓ Psalm 141:2
 - ✓ Psalm 51:9 en 10
 - ✓ Hoor de stem van Jezus roepen
 - ✓ O Heil'ge Geest die levend maakt
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere dat er door Jezus gemeenschap met Hem mogelijk is.
 - ✓ Bid om vrede en gemeenschap tussen mensen onderling, in de kerk en daar buiten.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat gebeurde er als het dankoffer werd gebracht?
2. Wat betekende het toen en wat is de les voor nu?

Alternatieve (start)opdracht

- Bekijk het filmpje over 'Avondmaal' op www.abcvanhetgeloof.nl.
- Begin met de uitspraak van Luther (vraag 2). Praat erover door. Herkennen de jongeren dit in hun leven? Wat is ervoor nodig om zover te komen?

Achtergrondinformatie

Dankoffer

Dankoffers waren gemeenschapsoffers, waarbij een deel van het offer aan de priester en de offeraar toekwam. Gemeenschapsoffers hadden het doel gemeenschap te stichten. Bij het

dankoffer werd een rund, schaap of geit (m/v) geofferd. Dit gebeurde samen met het offeren van een spijs- en een drankoffer. Bij het dankoffer werd er een dier geslacht. Het bloed van dat dier werd tegen het altaar gesprengd en het vet (wat voor levenskracht stond) en de nieren (die wel de 'zetel van het geweten' genoemd kunnen worden) werden geofferd. De borst en schenkel van het dier waren voor de priester, de rest van het beest voor de offeraar. Het offeren gebeurde trouwens pas nadat priester en offeraar het dier als beweegoffer hadden aangeboden aan God. "Op ineengeschoven armen van offeraar en priester wordt het (het verdeelde dier) in horizontale richting, naar voren en naar achteren, bewogen." Dit laat zien dat het offer aan God gegeven wordt en dat het dan ook van Hem terugontvangen wordt. Het dankoffer is een teken van dankbaarheid aan God en laat iets zien van de lof op God. Daarnaast is het dus een teken van vrede en gemeenschap.

1 Koningen 8

Inleiding

Offeren is in de Bijbel de manier om in contact te treden met God. Eén van die offers is het dankoffer (zie Gen. 4:4; Lev. 3:7 en 9:4). Het is een offer waarmee de offeraar door zijn gave op het altaar de Eeuwige van Israël dankt voor Zijn goede gaven. Als we willen begrijpen hoe dit offer in het boek van de Koningen functioneert en begrepen moet worden, moeten we kijken naar het boek van Mozes: Deuteronomium, hoofdstuk 12. Mozes wordt in 1 Koningen 8 wel drie keer genoemd (in vers 9 (verbond/wet); vers 53 (uittocht); vers 56 (vervulling van de beloften).

Vers 1-11 Voordat we gaan kijken naar het dankoffer van Salomo, moeten we eerst duidelijk hebben waar de offers gebracht worden en wat de reden voor het dankoffer is.

De plaats waar de offers gebracht worden, is de nieuwe tempel die Salomo heeft gebouwd voor de Heere. Een plaats waar God kon wonen onder Zijn volk (vers 12-13). De locatie is belangrijk voor de schrijver van 1 Koningen, want voordat de tempel er was offerde Israël in lokale heiligdommen aan de Heere. In 1 Koningen 8 worden alle offers op één plaats gebracht in de tempel in Jeruzalem. De dienst aan de Heere en het koningschap worden aan elkaar verbonden en gecentraliseerd op één plaats. Vanaf dit moment zal de tempel in het Oude Testament een fundamentele plaats innemen, want alle profeten zullen refereren aan de tempel. De tempel is het symbool van Gods aanwezigheid.

In Deuteronomium 12 wordt vijf keer met nadruk één plaats genoemd die God in Israël zal verkiezen om daar te wonen (vers 5, 8, 11, 18 en 21). Daar moeten de offers gebracht worden. In 1 Koningen 8:16-21 herhaalt Salomo het bevel en de belofte van de Heere dat hij uitgekozen is om een huis voor de Heere te bouwen.

De reden voor de dankoffers wordt in de verzen 1-11 genoemd. Salomo offert omdat de ark van het verbond wordt overgebracht van de tabernakel naar de nieuwe tempel en geplaatst wordt in het heilige der heiligen. De ark is het symbool van Gods aanwezigheid en het verbond met Israël (vers 6-9). God neemt symbolisch intrek in de tempel door middel van de ark. Het symbolisch binnentreden wordt benadrukt door de wolk die de tempel binnen gaat (vers 10-11). Vers 10 is een herhaling van Exodus 40:34-35. Dit moment wordt groots gevierd met ontelbare offers, want hiermee wordt de wet van Mozes uit Leviticus 3 en Deuteronomium 15 vervuld.

Waarom wordt er een dankoffer gebracht? In dit gedeelte wordt het danken van de Heere nadrukkelijk verbonden met Zijn aanwezigheid. Niet alleen de ark – symbool van Gods aanwezigheid – wordt in de tempel geplaatst, maar een wolk vervult het huis van de Heere; deze wolk is de heerlijkheid van de Heere. De Heere Zelf neemt intrek in het huis wat Salomo voor Hem gemaakt heeft (vers 10-11). Er is dankbaarheid omdat God wil wonen tussen Zijn volk. Dit valt op te maken uit het gebed van Salomo waarin de Heere uitvoerig wordt gedankt.

Vers 12-53 Het gebed van Salomo is een prachtige compositie van vier thema's die met elkaar worden verbonden:

1. Lofprijzing (vers 22-23);
2. Gods belofte aan David (vers 24-26);
3. Dankzegging voor de tempel en Gods intreden in de tempel (vers 27);
4. Doel en functie van de tempel: een huis van gebed waar God de gebeden hoort en recht spreekt. Kernwoord: luister (vers 28-53).

Vers 54-66 Nadat de Heere de tempel is binnengetreden en Salomo een dankgebed en de zegen heeft uitgesproken, lijkt vers 62 een herhaling van vers 5, want ook hier wordt Salomo en al het volk genoemd: zij staan voor de Heere en offeren.

Vers 63 en 64 vragen bijzondere aandacht, want hier worden opnieuw grote aantallen reine dieren geofferd (runderen en schapen) als dankoffer voor de komst van God naar de tempel. Het dankoffer is overweldigend groot als dank voor Gods grote liefde en zorg dat Hij wil wonen bij zijn volk.

Toepassing

Het dankoffer staat nooit op zichzelf, maar heeft alles te maken met God. Salomo laat dit in zijn handelen en in zijn gebed duidelijk merken. Om God te danken is deze relationele verbinding met de Heere van belang. Danken is niet blij zijn met dat wat je hebt gekregen, maar kijken naar de Gever van dat wat je hebt ontvangen en Hem daarvoor danken. Als we Salomo's gebed nog een keer goed bekijken, zien we dat hij niet zozeer dankt voor de tempel, maar voor wie de Heere is. Echte dankbaarheid ziet dus uit naar God. Deze dankbaarheid kan op twee manieren worden uitgedrukt. Het eerste is: iets teruggeven aan God, zoals het dankoffer. Het tweede – en dit is het eigenlijke doel – is leven in dankbaarheid. Als de Heere het volk toespreekt door de profeten, zegt Hij dat Hij geen offers meer wil, maar dat Hij veel liever mensen heeft die Hem met een oprecht hart dienen (Hos. 6:6). Paulus noemt dit ook als hij spreekt over een heilig leven als een dankoffer voor de Heere (Rom. 12,1).

Denk bij dankbaarheid ook aan de penning van de weduwe (Mark. 12: 41-44). Daar geven mensen veel aan de Heere uit dankbaarheid, maar de weduwe werpt er twee kleine munten in. Jezus zegt dat zij er meer ingeworpen heeft dan al die andere mensen, omdat ze uit haar armoede gegeven heeft. Jezus kijkt dus naar het hart en niet naar de hoeveelheid geld.

Samenvattend gaat het bij het dankoffer om de dankbaarheid in het hart wat wordt uitdrukt door de handelingen van het offer, maar echte dankbaarheid druk je niet met geld uit, maar met je leven.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

-

De antwoorden op deze vragen zijn in uitgebreide vorm terug te vinden in bovenstaande achtergrondinformatie, maar bij elke vraag geven we hieronder de kern weer.

1. -
2.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. –
3.
 - a. Doordat ze traktement ontvangen: geld om van te leven. We noemen dit principieel geen loon omdat de predikant niet in dienst is van de gemeente. De gemeente stelt hem d.m.v. het traktement in staat om zijn werk in dit deel van Gods Koninkrijk te kunnen doen.
 - b. In eigen woorden: hoe meer je geeft, hoe rijker je wordt. De Heere wil dat je geeft met je hart, uit liefde en niet omdat het moet.
4. Op www.heidelbergse-catechismus.nl vind je naast de klassieke tekst ook een hertaling: De Heere Jezus heeft mij en alle gelovigen de opdracht gegeven om het in stukjes gebroken brood te eten en uit de beker te drinken, om zo Hem te gedenken. Hierbij heeft Hij twee dingen beloofd: 1. Zijn lichaam is voor mij aan het kruis geofferd en gebroken, net zo zeker als het avondmaalsbrood voor mijn ogen gebroken wordt. Zijn bloed is voor mij vergoten, net zo zeker als de beker aan mij wordt gegeven. 2. Hij versterkt mij op de weg naar het eeuwige leven, met Zijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed. Dat is even zeker als ik het brood en de wijn uit de hand van de dominee ontvang en ze met mijn mond proef. Want het brood en de wijn bij het avondmaal zijn tekens van het lichaam en bloed van Christus.
5. *Probeer dit zo concreet mogelijk te maken.*
6. –
7. –
8.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. Om je leven aan de Heere te geven als dankoffer.
 - c. Door alles wat je hebt en bent aan Hem te geven en je zo beschikbaar te stellen. Dat betekent dat je tijd, je geld, je talenten, ja heel je leven Hem toebehoort. En dan ga je bij alles vragen: wat wilt U dat ik doe? Dat is een leven in Zijn dienst, naar Zijn geboden.
 - d. Hij liet Zich steeds leiden door Gods Geest in wat hij deed en zei. Het heeft hem veel lijden gebracht en uiteindelijk ook de dood. Maar het was een rijk leven tot eer van God en tot zaligheid van velen! En na de dood wachtte hem de eeuwige heerlijkheid.

Slotopdracht

-